

Unge Landmænds Muligheder for at komme til Udlandet.

Det er forstaaeligt, at der efter mere end fem Aars Grænse-spærring er opsummeret en Trang hos de Unge til at komme en Tur til Udlandet. I Tiden mellem de to Verdenskrige kom der hvert Aar en Del unge danske Landvæsenselever til Udlandet, og vi fik et endnu større Antal af udenlandske Landvæsenselever her til Landet. I 1939 skaffede *Landøkonomisk Rejsebureau* saaledes Pladser i Udlandet for 94 danske Landvæsenselever og Gartnerelever samt Pladser for 338 udenlandske Landvæsenselever her i Landet.

Denne Udveksling af Elever Landene imellem foregik i Hænhold til officielle Overenskomster. Den første af den Slags blev afsluttet i Midten af 1920erne mellem det engelske Landbrugsministerium og det danske Landbrugsministerium. Heri bestemtes bl. a., at Pladserne og Opholdstilladelserne for de danske Elever til England skal skaffes gennem den danske Statskonsulents Kontor i London, og at Pladserne og Opholdstilladelserne for de engelske Elever her til Landet skal skaffes gennem Landøkonomisk Rejsebureau, der tillige er Mellemedlem mellem de danske Elever og den danske Statskonsulent.

Unge danske Landmænd, som ønsker at komme til *England* som Landvæsenselever for et halvt eller et helt Aar, skal derfor henvende sig til Landøkonomisk Rejsebureau med deres Anmodning vedføjet Oplysninger om deres Alder og Uddannelse. For at komme i Betragtning er det nødvendigt, at de kan noget Engelsk, saaledes at de, straks de kommer i Pladsen, kan tale med deres Arbejdskammerater; ellers bliver den første Tid mindre interessant.

Denne Udvekslingsordning har ligget stille under Krigen, men vi haaber paa, at det maa lykkes i Løbet af nogle Maaneder at faa den sat i Kraft igen. Endnu er Arbejdsforholdene i Eng-

land saa urolige, at de engelske Myndigheder ikke har kunnet give noget bestemt Tilsagn om, hvornaar Udvekslingen kan begynde.

Fra dansk Side er man klar til at begynde snarest muligt. Der er allerede mange danske Landmænd, som har anmodet om engelske Elever, og de danske Myndigheder er villige til at give dem Opholdstilladelse. En hel Del unge danske Landmænd har ogsaa anmodet om at komme til England som Landvæsens-elever for Sommeren.

Lignende Udvekslingsaftaler som med England har vi ogsaa med *Holland*, og Udvekslingen af Elever med dette Land er allerede paabegyndt. For ca. en Maaned siden kom der en Henstilling fra det herværende hollandske Gesandtskab om at genoptage Udvekslingen af Elever mellem Holland og Danmark snarest og paa den Maade, at Antallet af udvekslede fra begge Sider bliver ens. Med Holland kan der udveksles baade Landmænd, Mejerister og Gartnere. Efter at der nu er kommen regelmæssig Skibsfart mellem Esbjerg og Antwerpen, kan de hollandske Elevers Ankomst her til Landet snart ventes, og danske Elever vil saa ogsaa skynde sig med at rejse til Holland.

I de sidste Aar før Krigen kom der en Del danske Landvæsens-elever til *Schweiz*. 1939 var der 23, som Landøkonomisk Rejsebureau skaffede Pladser dernede. Til Gengæld skaffede Bureauet Pladser her i Landet for 29 schweiziske Landvæsens-elever. Betingelserne var de almindelige: Arbejde for Kost og Logi samt „Lommepege“. Paa disse Betingelser er der nu bleven genoptaget en Udveksling af Landvæsenselever mellem Danmark og Schweiz, og der er allerede bleven skaffet Pladser for en Del schweiziske Elever her i Landet, og de kommer, saa snart Rejseforholdene tillader det, og Rejseomkostningerne bliver overkommelige for almindelige Landvæsenselever. Der bliver saa ogsaa en Del danske Elever, som rejser til Schweiz.

For et Par Uger siden kom der Anmodning fra *Frankrig* om Pladser her i Landet for nogle Elever fra Landbohøjskolen i Paris; men der var ikke samtidig noget Tilbud om at skaffe Pladser for danske Landvæsenselever i Frankrig; dog vil der sikkert intet være til Hinder for at faa etableret en Udveksling af Landvæsenselever mellem Frankrig og Danmark. Det har været prøvet for nogle Aar siden, men det gav ikke noget særligt opmuntrende Resultat, idet bl. a. Sprogvanskeligheder hindrede de danske Elever i at komme i Kontakt med Landbefolkningen i de franske Landsbyer.

Straks efter, at Danmark var bleven befriet for Fjendevold, begyndte de Unges Udlængsel at faa Luft, og til Landøkonomisk Rejsebureau kom der stedse stigende Mængder af Anmodninger fra unge Landmænd, som ønskede Pladser i Udlandet. *Sverige* var da det eneste Land, hvis Grænser ikke var spærrede, og i Sommerens Løb skaffede Bureauet Pladser for nogle danske Landvæsenselever paa veldrevne svenske Gaarde. Men der var et betydeligt større Antal, som selv skaffede sig Pladser gennem Annoncer i svenske Blade. Det ligger i Sagens Natur, at de sidstnævnte Pladser ikke allesammen var gode. Det var Eleverne forresten heller ikke. Mange af dem søgte til *Sverige*, fordi der var lettere Adgang til at købe Tobak, Tøjvarer m. m. Da der ogsaa efterhaanden blev mange Byarbejdere, som gennem Annoncer skaffede sig Arbejde i *Sverige*, blev der fra Slutningen af Oktober indført den Ordning, at danske Arbejdssøgende til *Sverige* skal henvende sig til nærmeste danske Arbejdsanvisningskontor, der saa med de fornødne Oplysninger om Vedkommende videresender Henvendelsen til den svenske Arbetsmarknadskommission i Stockholm, som derefter anviser en Arbejdsplads for den danske Arbejdssøgende.

Denne Ordning er ment som et første Skridt i Retning af at faa oprettet et fællesnordisk Arbejdsmarked, hvorefter Arbejdssøgende fra hvert af de nordiske Lande frit kan drage over Grænserne for at tage Arbejde, hvor det tilbydes til bedste Pris.

Det er Fagforeningerne, som har været mest ivrige for at faa et fællesnordisk Arbejdsmarked. For Landboudommen har saadant Marked mindre Interesse. De søger ikke i første Række til Udlandet for at faa Arbejde. Det kan de uden Vanskeligheder faa herhjemme, og det til en højere Betaling end i Sverige eller i de andre nordiske Lande.

For nogen Tid er der bleven truffet en Ordning med *Norge*, hvorefter der kan udveksles Landvæsenlever mellem Danmark og Norge. Betingelserne bliver de almindelige; Arbejde for Kost og Logi samt „Lommepenge“.

Der er kommen mange Forespørgsler til Landøkonomisk Rejsebureau angaaende Udvandring til *oversøiske Lande*. Bureauet har der maattet svare, at i saa Henseende bliver der ingen Muligheder det første Aar.

Niels Siggaard.
